

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE

INFRASTRUKTURA
KOMUNALNA
W 2008 R.

MUNICIPAL
INFRASTRUCTURE
IN 2008

Warszawa

2009

Opracowanie publikacji: **Departament Handlu i Usług**
Publication prepared by: *Trade and Services Division*

Autorzy opracowania: **Barbara Różańska**
The authors of the work: **Marek Sobczyk**

pod kierunkiem: **Ewy Adach-Stankiewicz – Dyrektora Departamentu**
under the guidance of: *Director of Division*
Magdaleny Przybylskiej – Naczelnika Wydziału Gospodarki
Komunalnej i Mieszkaniowej
Head of Municipal Policy and
Dwelling Statistics Section

Graficzne wykonanie map: **COIS - Zakład w Łodzi**
Graphical design of maps: *COIS – Establishment in Łódź*

PRZEDMOWA

Niniejsza publikacja jest kolejną edycją opracowania „Infrastruktura komunalna” wydawanego, co roku przez GUS w serii „Informacje i opracowania statystyczne”. Od 2004 roku dostępna jest wyłącznie w formie elektronicznej na stronie internetowej GUS <http://www.stat.gov.pl>

Źródłem danych są wyniki opracowań uzyskanych na podstawie sprawozdań statystycznych, które sporządziły podmioty prowadzące działalność w zakresie dostarczania wody i odbioru ścieków z gospodarstw domowych oraz zajmujące się zbieraniem odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych, unieszkodliwianiem odpadów komunalnych, utylizacją, recyklingiem; dystrybucją energii elektrycznej, energii cieplnej, gazu sieciowego.

Celem autorów jest zaprezentowanie wyników badań i opracowań statystycznych, które umożliwią odbiorcom dokonanie oceny tendencji i kierunków zmian świadczonych usług na potrzeby komunalno-bytowe.

Całość opracowania składa się z trzech części: uwag metodologicznych zawierających m.in. definicje pojęć, opisu wyników badań i części tabelarycznej stanowiącej główny zakres tematyczny publikacji.

Po zapoznaniu się z publikacją „Infrastruktura komunalna w 2008 r.” będziemy wdzięczni wszystkim osobom i instytucjom za nadsyłanie uwag i wniosków, które w miarę możliwości będą uwzględniane w następnych edycjach.

*Dyrektor
Departamentu Handlu i Usług
Mgr Ewa Adach-Stankiewicz*

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

TABLICE

Tabl.

Infrastruktura komunalna

Urządzenia komunalne	1
Ludność korzystająca z urządzeń komunalnych	2

Gospodarka wodociągowo-kanalizacyjna

Wodociągi i kanalizacja będąca w zarządzie bądź administracji jednostek sprawozdawczych według form własności w 2008 r.	3
Urządzenia wodociągowe	4
Urządzenia wodociągowe w latach 2000, 2005 – 2008	5
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	6
Zużycie wody w gospodarstwach domowych według form własności jednostek dostarczających wodę	7
Urządzenia kanalizacyjne	8
Urządzenia kanalizacyjne w latach 2000, 2005 – 2008	9
Eksploatacja wodociągów i kanalizacji	10

Energia elektryczna i gaz sieciowy

Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	11
Sieć gazowa	12
Połączenia i odbiorcy gazu z sieci w gospodarstwach domowych	13
Zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	14

Gospodarka ciepła

Ogrzewnictwo według form własności	15
------------------------------------	----

Sprzedaż energii cieplnej w GJ na cele komunalno-bytowe	16
Kotłownie i sieć ciepła	17
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie	18
Charakterystyka kotłów ciepłych według typów	19
Urządzenia chroniące atmosferę przed emisją zanieczyszczeń zainstalowane w kotłowniach	20
Zbieranie i unieszkodliwianie odpadów komunalnych	
Oczyszczanie według form własności	21
Gospodarka odpadami komunalnymi	22
Odpady komunalne zebrane w kg na 1 mieszkańca	23
Zebrane odpady komunalne zmieszane	24
Odpady komunalne zebrane selektywnie	25
Metody unieszkodliwiania odpadów komunalnych	26
Składowiska kontrolowane	27
Odgazowywanie składowisk kontrolowanych	28
Miejsca deponowania odpadów komunalnych	29
Selektywna zbiórka odpadów komunalnych w gminach	30
Gromadzenie nieczystości ciekłych	31
Nieczystości ciekłe wywiezione do oczyszczalni ścieków	32

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

Kreska /-/	-	zjawisko nie występuje <i>magnitude zero</i>
Zero /0/	-	zjawisko istniało, jednakże w ilościach mniejszych od 0,5 <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of unit</i>
Kropka /./	-	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>
Znak /x/	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
"W tym" <i>of which</i>	-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	=	tysiąc <i>thousand</i>
mln	=	milion <i>million</i>
m	=	metr <i>metre</i>
m ²	=	metr kwadratowy <i>square metre</i>
m ³	=	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
km	=	kilometr <i>kilometre</i>
ha	=	hektar <i>hectare</i>
dam ³	=	dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>
hm ³	=	hektometr sześcienny <i>cubic hectametre</i>
kW.h	=	kilowatogodzina <i>kilowatt * hour</i>
MW.h	=	megawatogodzina <i>megawatt * hour</i>
GW.h	=	gigawatogodzina <i>gigawatt * hour</i>
J	=	dżul <i>joule</i>
kJ	=	kilodżul <i>kilojoule</i>
GJ	=	gigadżul <i>gigajoule</i>
TJ	=	teradżul <i>terajoule</i>
r.	=	rok <i>year</i>
cd.	=	ciąg dalszy <i>continued</i>
dok. <i>cont.</i>	=	dokończenie <i>continued</i>
szt. <i>pcs</i>	=	sztuka <i>piece</i>

WPROWADZENIE

Publikacja niniejsza zawiera informacje o urządzeniach i usługach komunalnych w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, ciepłej, dystrybucji energii elektrycznej i gazu sieciowego oraz zbierania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, według lokalizacji urządzeń lub miejsca świadczenia usług komunalnych, w podziale na województwa, miasta i wieś.

DEFINICJE I PODSTAWOWE OKREŚLENIA WYSTĘPUJĄCE W OPRACOWANIU

Gospodarka komunalna – dział gospodarki narodowej, którego celem jest zaspakajanie materialno-bytowych potrzeb ludności. W Polsce do gospodarki komunalnej zalicza się przedsiębiorstwa zajmujące się m.in. gospodarką wodociągowo-kanalizacyjną i ciepłą, dystrybucją paliw i energii na potrzeby gospodarstw domowych oraz oczyszczaniem miast.

Infrastruktura komunalna – podstawowe urządzenia i instytucje usługowe niezbędne do funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa.

Wodociągi i kanalizacja

Wodociąg – zespół urządzeń technicznych, które współpracują ze sobą, zapewniający dostawę wody do odbiorców:

- ✓ w wymaganej ilości,
- ✓ z odpowiednią jakością,
- ✓ przy odpowiednim ciśnieniu,
- ✓ na pewnym obszarze działania,
- ✓ w pewnym okresie czasu¹.

Wodociąg składa się z: ujęć wód powierzchniowych i podziemnych, instalacji do magazynowania i uzdatniania wody, sieci wodociągowej i źródeł ulicznych oraz instalacji do regulowania ciśnienia wody.

Sieć magistralna – przewody doprowadzające wodę od oddalonego źródła ujęcia wody do sieci rozdzielczej.

Sieć rozdzielcza – przewody uliczne służące do rozprowadzania wody do odbiorców za pośrednictwem połączeń do budynków i innych obiektów.

Połączenia – system przyłączy wodociągowych – odcinków przewodów łączących sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy wraz z zaworem za wodomierzem głównym.

Źródło uliczne – powszechnie dostępne dla ludności urządzenie wmontowane w uliczny przewód wo-

¹ Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2001 r. Nr 72, poz. 747).

dociągowy, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tych przewodów.

Dobowa zdolność produkcyjna urządzeń wodociagowych – ilość wody, jaka przy stanie urządzeń produkcyjnych istniejących w końcu roku może być wyprodukowana w ciągu 24 godzin bez naruszenia równowagi ujęć i przy zachowaniu warunków i wymogów technicznych.

Woda dostarczona gospodarstwom domowym – ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

Woda dostarczona na cele produkcyjne – woda dostarczona przedsiębiorstwom (zakładom) przemysłowym, budowlanym, transportowym itp., tj. zakładom produkcyjnym we wszystkich działach gospodarki narodowej, niezależnie od tego czy dostarczona woda zużywana jest na cele technologiczne, czy na cele socjalno-bytowe pracowników (w znajdujących się na terenie zakładu umywalniach, łazienkach, jadalniach, stołówkach, świetlicach, budynkach biurowych itp.).

Kanalizacja – kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków:

- ✓ sieć kanalizacyjna,
- ✓ wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,
- ✓ urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki,
- ✓ przepompownie ścieków².

Sieć kanalizacyjna czynna – system kanałów krytych (podziemnych) odprowadzających ścieki z budynków innych obiektów, do odbiorników lub urządzeń do oczyszczania ścieków.

Połączenia – system przyłączy kanalizacyjnych – odcinków przewodów łączących wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomościach odbiorców usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku – od granicy nieruchomości.

Ścieki odprowadzone – ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych z przemysłowymi, lub mieszanina ścieków bytowych z wodami opadowymi, lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi i wodami opadowymi.

Energia elektryczna

Informacje o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Do 2004 r. nie obejmują gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o zużyciu energii elektrycznej podano na podstawie dokonanych wpłat zaliczkowych przez odbiorców.

² Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2001 r. Nr 72, poz. 747).

Gaz sieciowy

Sieć gazowa – system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów różni się:

- ✓ sieć przesyłowa i rozdzielcza (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem połączeń,
- ✓ połączenia – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

Dane o liczbie odbiorców pochodzą od jednostek posiadających koncesję na sprzedaż gazu i oparte są na liczbie podpisanych umów z odbiorcami gazu z sieci.

Gospodarka ciepła

Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem:

- ✓ sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzewczego do odbiorcy.

Kotłownia – budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

Informacje o kotłowniach obejmują: typy urządzeń kotłowych; ich moc (tj. maksymalną ilość energii cieplnej jaką mogą wyprodukować kotły w określonej jednostce czasu); roczną produkcję; zainstalowane urządzenia ochrony atmosfery (ograniczające emisję zanieczyszczeń do atmosfery).

Zbieranie i unieszkodliwianie odpadów komunalnych

Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych³.

Informacje o odpadach obejmują: odpady zebrane ogółem w skali roku (w tym z gospodarstw domowych, z handlu, małego biznesu, biur i instytucji oraz usług komunalnych), selekcję odpadów z przeznaczeniem na recykling, odpady zdeponowane na składowiskach i unieszkodliwione w procesach biologicznych i termicznych.

Unieszkodliwianie odpadów - procesy przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych stosowane w celu doprowadzenia odpadów do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

³ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2001 Nr 62, poz.628).

Źródłem informacji o infrastrukturze komunalnej w 2008 r. są wyniki badań przeprowadzonych w oparciu o sprawozdawczość na formularzach M-06, M-09, SG-01 cz.3, jak również wtórne wykorzystanie danych pochodzących z badania bilansu nośników energii i infrastruktury ciepłowniczej oraz z wewnętrznych systemów informacyjnych Agencji Rynku Energii S.A. w zakresie paliw i energii.

Dane z zakresu energetyki obejmują wszystkie podmioty, którym nadano koncesję na przesył i dystrybucję paliw i energii, co stanowić może ich pozostały rodzaj działalności.

Uwaga techniczna

W tablicach i w tekście wprowadzono automatyczne zaokrąglenia, co niekiedy może powodować drobne rozbieżności w sumowaniu danych na wyższych poziomach agregacji.

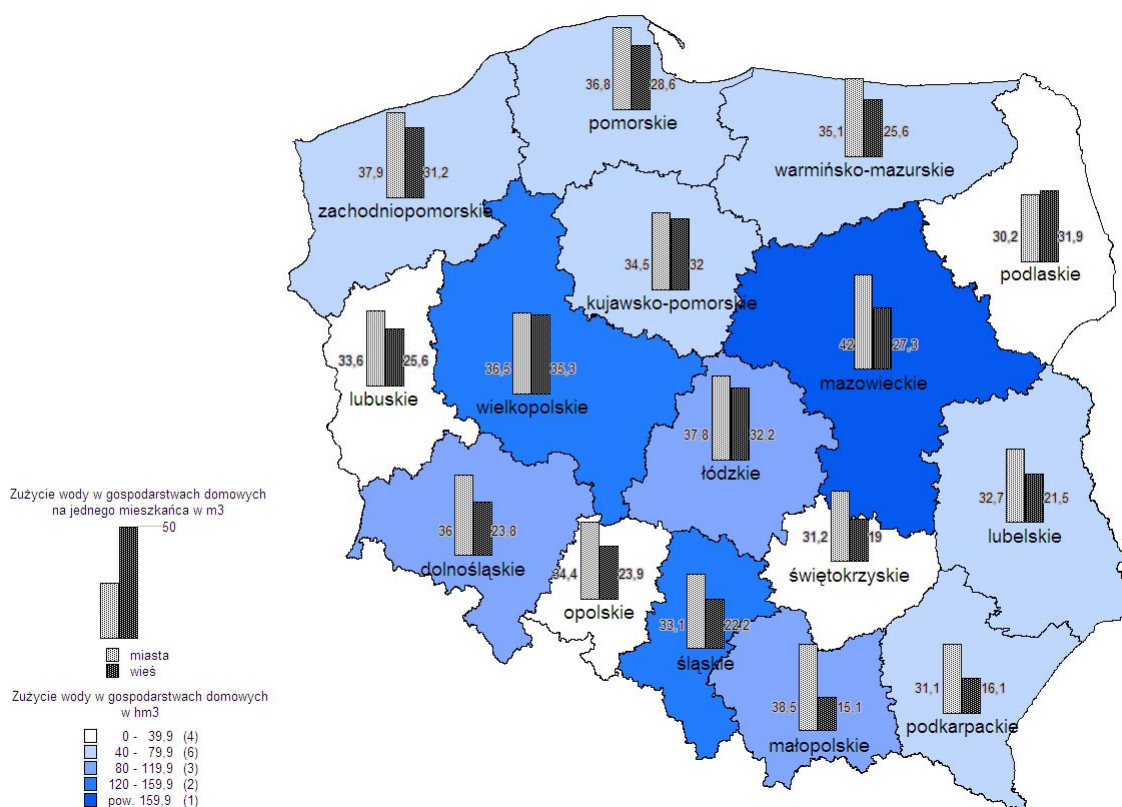
Infrastruktura komunalna w 2008 r.

Sieć wodociągowa rozdzielcza wynosiła ok. 263 tys. km i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o ok. 2,2% (tj. w przybliżeniu o 6 tys. km). W układzie przestrzennym największe zagęszczenie sieci [w km na 100 km²] występuje na terenach województwa śląskiego (156,4), kujawsko-pomorskiego (118,3), łódzkiego (116,7) i małopolskiego (112,4).

Przeważający udział w rozmieszczeniu sieci występuje na terenach wiejskich, co stanowi ok. 78% ogółu sieci w Polsce. W 2008 r. na wsi przybyło ok. 4 tys. km nowej sieci. Największym przyrostem [w km] charakteryzują się województwa: mazowieckie (1275,4), małopolskie (532,0), kujawsko-pomorskie (411,5) i pomorskie (350,5). W województwie zachodniopomorskim, lubuskim, łódzkim i opolskim przyrost kształtował się poniżej 143 km w ciągu roku. Rozkład przyrostu sieci wodociągowej według województw (w podziale miasto i wieś) zaprezentowano na wykresie⁴.

Najwyższe zużycie wody [w hm³] przez gospodarstwa domowe na cele komunalno-bytowe odnotowano w województwie mazowieckim (191,4) i śląskim (142,9), podczas gdy najniższe w województwie lubuskim (31,0) i opolskim (30,4).

Zużycie wody według województw w 2008 r.

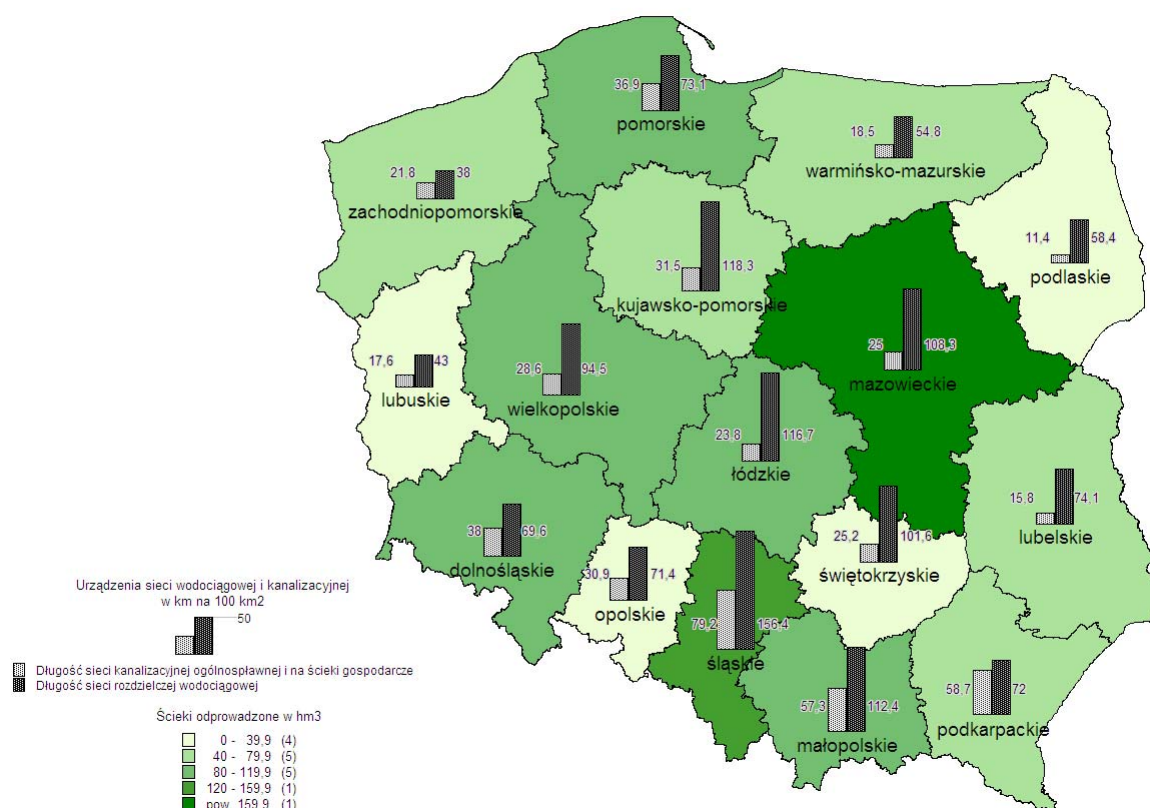

⁴ Patrz wykres 1 „Dynamika przyrostu sieci wodociągowej według województw w 2008 r.”.

Sposób gospodarowania wodą obrazuje wskaźnik zużycia wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca (patrz mapka „Zużycie wody według województw w 2008 r.”)⁵. Wskaźnik ten, wahał się w miastach od 42,0 m³ w województwie mazowieckim do 30,2 m³ w podlaskim, natomiast na terenach wiejskich od 35,3 m³ w województwie wielkopolskim do 15,1 m³ w województwie małopolskim.

Długość **sieci kanalizacyjnej** wyniosła ok. 95 tys. km i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o ok. 6% (tj. o 5 tys. km). W układzie przestrzennym największe zagęszczenie sieci [w km na 100 km²] występuje w województwie śląskim (79,2), podkarpackim (58,7), małopolskim (57,3) oraz dolnośląskim (38,0).

Ścieki odprowadzone według województw w 2008 r.

Na terenach wiejskich przybyło ok. 3 tys. km nowej sieci - wzrost o 7,8% (przy 2 tys. km; tj. 4,1% w miastach)⁶. Największy udział [w km] wystąpił w województwie podkarpackim (481,6); opolskim (470,8) i pomorskim (364,3). Natomiast w pozostałych województwach kształtował się poniżej 285 km.

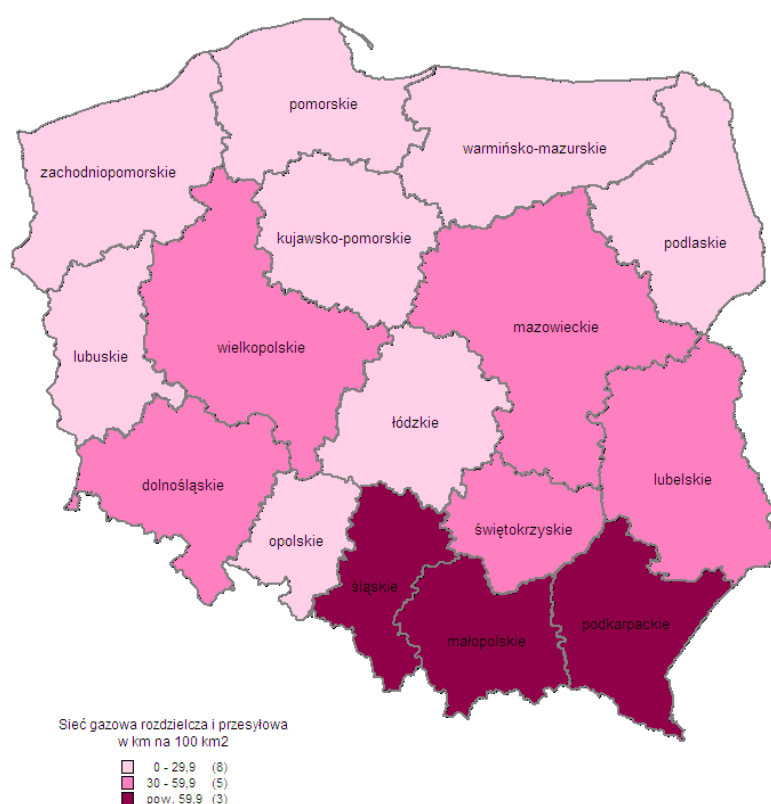
⁵ Patrz tabl. 6 „Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych”.

⁶ Patrz wykres 2 „Dynamika przyrostu sieci kanalizacyjnej według województw w 2008 r.”.

W ilości ogółem odprowadzonych ścieków występują istotne różnice w poszczególnych województwach⁷. I tak, wielkości te kształtują się od ok. 200 hm³ w województwie mazowieckim do ok. 29 hm³ w województwie opolskim i świętokrzyskim, przy wzroście ilości odprowadzanych ścieków na terenach wiejskich⁸. Jest to wynikiem wzrostu inwestycji na sieć ogólnospławną i na ścieki gospodarcze.

Sieć gazowa stanowiła ok. 130 tys. km, w tym 110 tys. km przypadało na sieć rozdzielczą. Największe jej zagęszczenie [w km na 100 km²] w układzie przestrzennym występuje na terenach województwa małopolskiego (144,3), śląskiego (127,7) i podkarpackiego (102,3), przy dominującej pozycji miast, gdzie wskaźnik ten kształtuje się na poziomie 235,8 km.

Infrastruktura gazowa według województw w 2008 r.

Największym przyrostem sieci gazowej rozdzielczej [ogółem w km] w stosunku do roku ubiegłego charakteryzuje się województwo mazowieckie, co stanowi wzrost o ok. 370 km. Natomiast w lubelskim, łódzkim, warmińsko-mazurskim, podlaskim i lubelskim przyrost ten kształtował się poniżej 50 km.

W 2008 r. większe tempo rozwoju infrastruktury wystąpiło na wsi – dynamika 101,6% (przy 101,4% w miastach). Nastąpił również wzrost liczby korzystających z gazu na wsi z 18,5% (2007 r.) na 18,8%. Rozkład w układzie przestrzennym obrazuje wykres 4⁹.

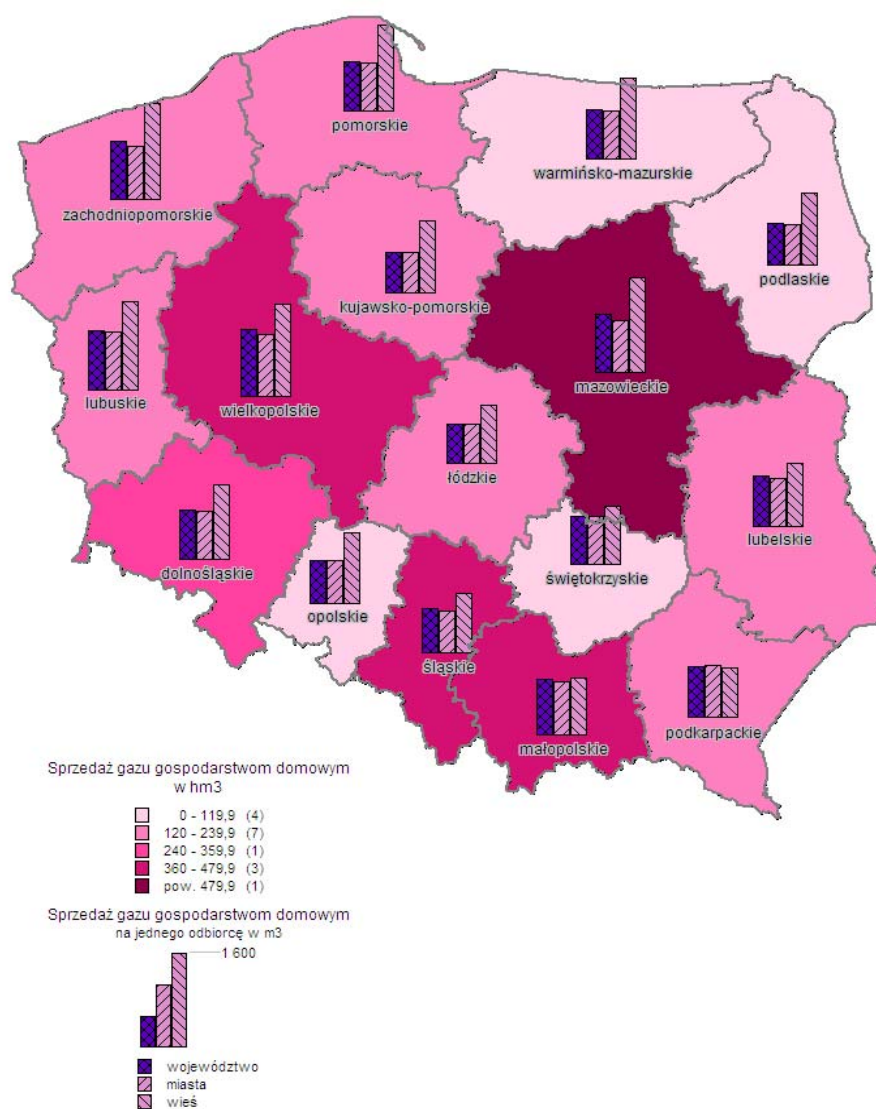
⁷ Patrz tabl. 8 Ogółem „Urządzenia kanalizacyjne”.

⁸ Patrz wykres 3 „Dynamika ilości odprowadzonych ścieków siecią kanalizacyjną według województw w 2008 r.”.

⁹ Patrz wykres 4 „Dynamika przyrostu sieci gazowej [rozdzielczej] według województw w 2008 r.”.

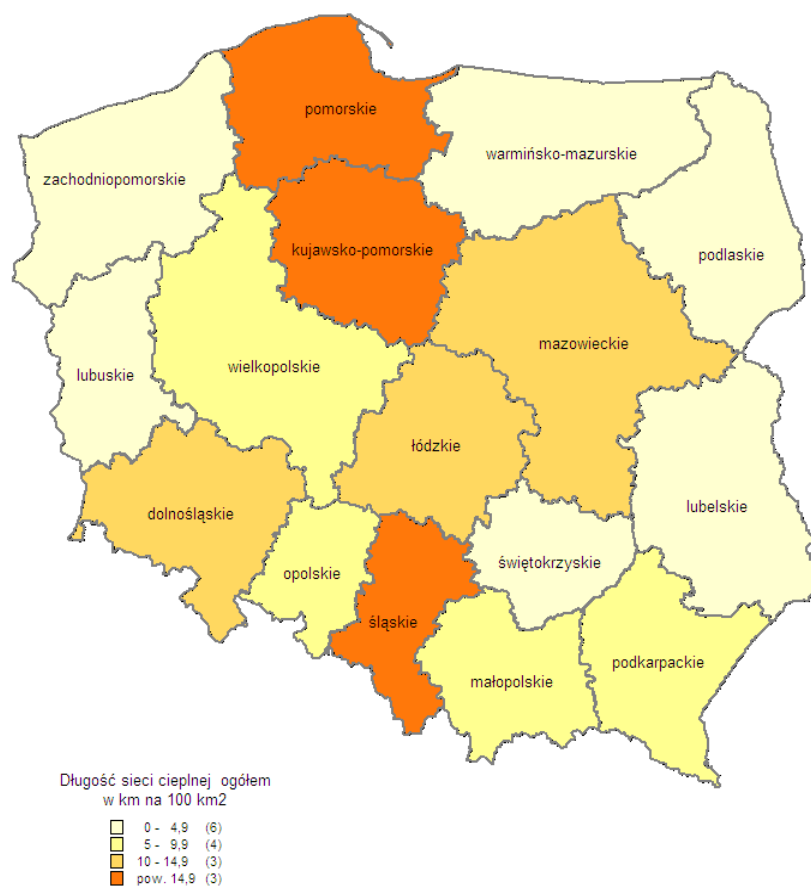
Najwyższą sprzedaż gazu z sieci [w m³] przez gospodarstwa domowe (w przeliczeniu na 1 odbiorcę) odnotowano w województwie wielkopolskim (819,9), przy najniższej w województwie łódzkim (333,0).

Sprzedaż gazu według województw w 2008 r.

W układzie przestrzennym największe zagęszczenie **sieci ciepłej** [w km na 100 km²] występuje na terenach województwa śląskiego (26,0) i pomorskiego (25,0) i kujawsko-pomorskiego (19,5). Natomiast w pozostałych kształtowało się poniżej 11 km na 100 km².

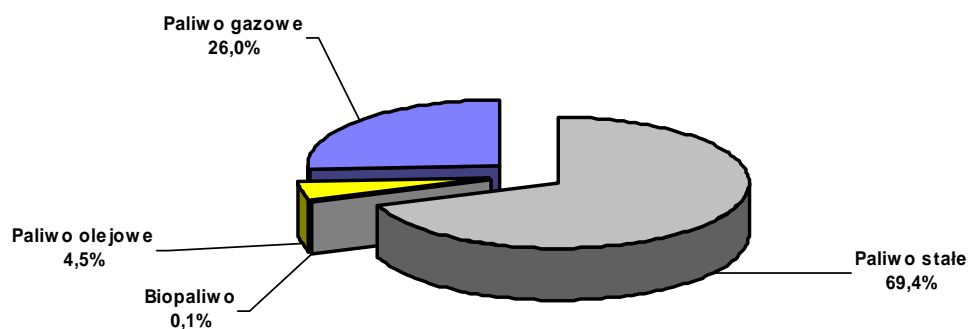
Sieć ciepła według województw w 2008 r.

Ogółem w ciągu roku sprzedano ok. 221 019 TJ energii cieplnej, w tym na potrzeby ogrzewania mieszkań ok. 191 187 TJ. Dało to możliwość ogrzania ok. 2 333 689 tys. m³ kubatury budynków ogółem.

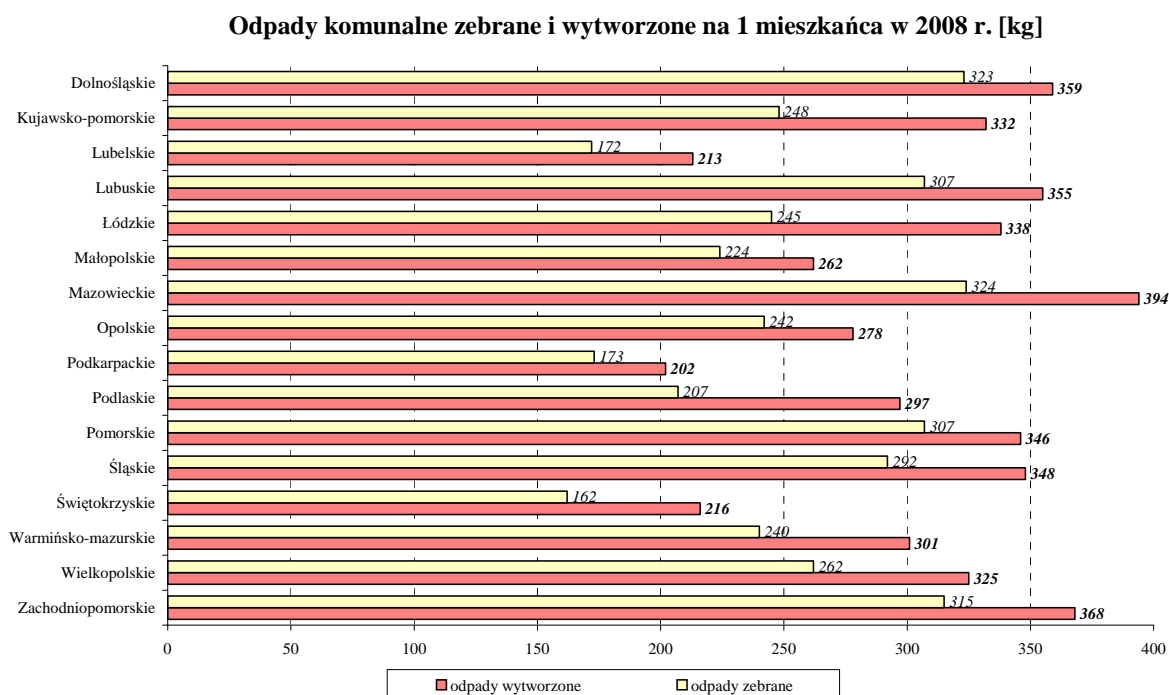
Strukturę rodzaju stosowanego paliwa przy rocznej produkcji energii cieplnej na cele grzewcze prezentuje poniższy wykres.

Struktura udziału rodzaju stosowanego paliwa przy rocznej produkcji energii cieplnej na cele grzewcze w 2008 r.

Około 10 036,4 tys. ton **odpadów komunalnych** zostało zebranych w Polsce w roku 2008, co stanowi 0,5% spadek w stosunku do 10 082,6 tys. ton zebranych w roku 2007¹⁰.

W roku 2008 zebranych zostało około 263 kg odpadów komunalnych na 1 mieszkańca¹¹. Oszacowane ilości odpadów komunalnych wytworzonych przypadające na 1 mieszkańca są na poziomie zdecydowanie wyższym – około 320 kg¹².

Około 57,7% odpadów komunalnych w 2008 zostało zebranych przez prywatne firmy oczyszczania (56,9% w 2007 roku) a pozostałe 42,3% przez firmy z sektora publicznego (43,1% w 2007 roku).

W 2008 roku większość (około 68,7%) zmieszanych odpadów komunalnych została zebrana z gospodarstw domowych. Następnym znaczącym źródłem (około 25,7%) był handel, mały biznes, biura i instytucje. Odpady z usług komunalnych, takich jak czyszczenie ulic lub utrzymanie parków czy cmentarzy to 5,6% ogólnej masy zebranych odpadów. W roku poprzednim było to odpowiednio 70%, 24,5% i 5,5%.

Udział odpadów komunalnych umieszczonych na składowiskach odpadów spadł z 90,2% w 2007 do 86,6% w roku 2008. Natomiast faktyczna masa odpadów unieszkodliwionych w ten sposób spadła z 9 098,4 tys. ton w 2007 roku do 8 693,2 tys. ton w 2008 roku. Na koniec roku 2008 funkcjonowało 879 czynnych kontrolowanych składowisk przyjmujących odpady komunalne, zajmujących około 3 000 ha.

¹⁰ Patrz mapa „Odpady komunalne zebrane w 2008 r. według województw”.

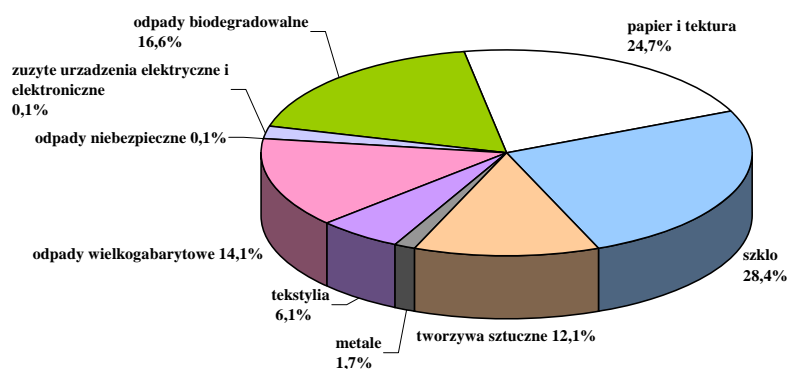
¹¹ Patrz mapa „Odpady komunalne zebrane w 2008 r. na 1 mieszkańca”.

¹² Patrz wykres „Odpady komunalne zebrane i wytworzone na 1 mieszkańca w 2008 r.”.

Gaz składowiskowy, powstający w wyniku rozpadu biomasy na składowiskach odpadów, jest jednym z największych źródeł emisji metanu do atmosfery. Uwolniony metan jest zarówno groźnym gazem cieplarnianym jak też stanowi zagrożenie wybuchem migrując pod ziemią do okolicznych budynków. W Polsce jednak znacząca większość (81%) z 340 kontrolowanych składowisk z instalacją służącą do odgazowywania to takie, w których ujmowany gaz składowiskowy uchodzi do atmosfery. Kolejne 16% to składowiska, gdzie ujmowany gaz jest używany do produkcji energii odnawialnej (ciepłej lub elektrycznej) a pozostałe 3% to takie, gdzie gaz jest spalany w pochodni bez odzysku energii (następuje przekształcanie metanu w dwutlenek węgla).

Rosnąca liczba przypadków dzikiego składowania odpadów jest wciąż poważnym problemem gospodarki odpadami w Polsce, jako że proceder ten jest powodem szkód powstających w środowisku naturalnym i wpływa niekorzystnie na estetykę otoczenia. Na koniec 2008 roku w Polsce istniało 3 481 dzikich wysypisk, o 23% więcej niż w roku poprzednim¹³. Dzikie składowanie odpadów miało miejsce zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich. Na koniec 2008 roku około 68,7% istniejących dzikich wysypisk zlokalizowanych było na obszarach wiejskich, podczas gdy około 31,3% w miastach. W roku 2007 było to odpowiednio 70,4% i 29,6%. Liczba dzikich składowisk w miastach w 2008 r. wzrosła o 30,1% a na obszarach wiejskich o 20,2% w porównaniu do roku 2007. Do terenów najczęściej dotkniętych dzikim składowaniem zalicza się miejsca w pobliżu zakładów gospodarki odpadami, nieużytki, pobocza dróg, boczne drogi, tereny prywatne (szczególnie na obrzeżach miast) i cieki wodne. W ciągu 2008 roku zlikwidowanych zostało w Polsce około 9 705 dzikich wysypisk, z czego 7 684 (79,2%) w miastach a 2 021 (20,8%) na obszarach wiejskich.

Selektywna zbiórka odpadów komunalnych w 2008 r. [%]

W 2008 r. około 62,7 tys. ton odpadów komunalnych zostało przekształconych termicznie, o 52,9% więcej niż w roku 2007. Natomiast ilość odpadów przekształconych termicznie w stosunku do ogólnej masy odpadów pozostała w zasadzie niezmienną na poziomie poniżej 1%.

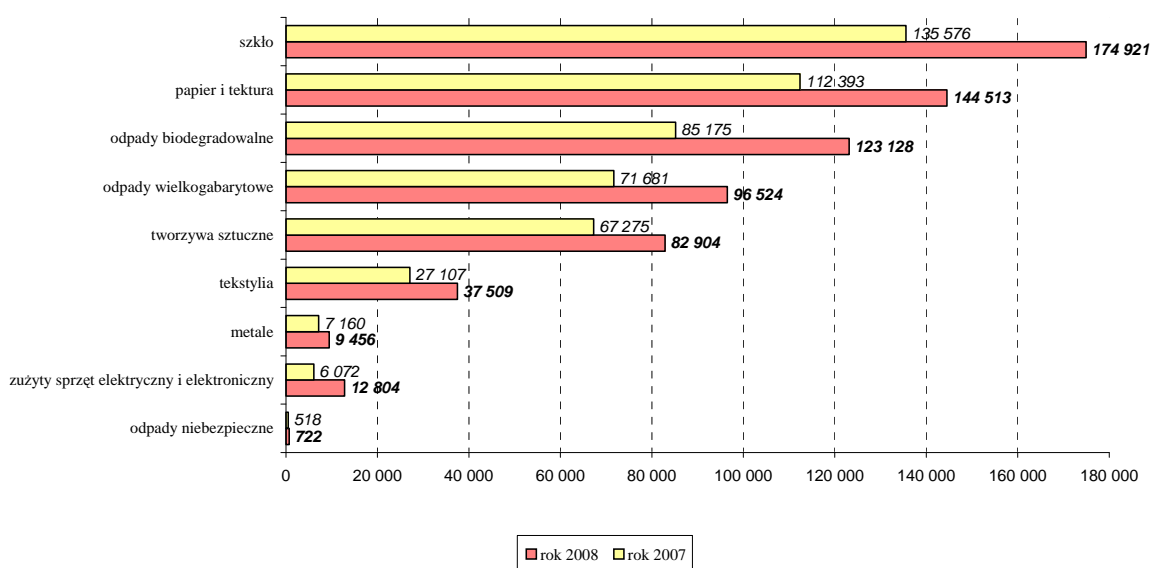
¹³ Patrz mapka „Dzikie wysypiska odpadów komunalnych w 2008 r.”.

W 2008 roku około 385,6 tys. ton odpadów komunalnych zostało poddanych biologicznym i mechaniczno-biologicznym procesom przetwarzania. Były to głównie odpady zielone z ogrodów, parków i cmentarzy, odpady z targowisk, biodegradowalne odpady kuchenne i odpady z gastronomii. Udział odpadów poddanych takiej obróbce w ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych wzrósł nieznacznie w porównaniu do poprzedniego roku do poziomu 3,8%.

W 2008 roku selektywna zbiórka odpadów była prowadzona w 2 290 gminach, w tym odpady biodegradowalne były zbierane już w 834 gminach, podczas gdy w roku 2007 tylko w 252 gminach. W 188 gminach nie zorganizowano selektywnej zbiórki odpadów (w 2007 w 312 gminach).

Udział odpadów zebranych selektywnie w ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych wzrósł z 5,1% w roku 2007 do 6,8% w roku 2008. Całkowita waga zebranych selektywnie odpadów wzrosła z około 513,0 tys. ton w roku 2007 do około 682,5 tys. ton w roku 2008. Około 335,5 tys. ton surowców przeznaczonych do recyklingu zostało wysortowanych ze zmieszanych odpadów komunalnych, co stanowiło ponad dwukrotny wzrost w porównaniu do 152,6 tys. ton wysortowanych w roku poprzednim.

Selektywna zbiórka odpadów komunalnych w latach 2007 i 2008 [t]

Zebrano selektywnie z przeznaczeniem na recykling 174,9 tys. ton szkła (25,6% ogółu)¹⁴. Natomiast ilość zebranego selektywnie papieru i tektury wzrosła do 144,5 tys. ton (21,2%). Ilość zebranych odpadów biodegradowalnych kształtowała się na poziomie 123,1 tys. ton (18,0%) a tworzyw sztucznych wyniosła 82,9 tys. ton (12,1%). Biorąc pod uwagę najpowszechniej poddawane recyklingowi surowce, ilość zebranego szkła wzrosła o 29,0% od roku 2007, ilość papieru i tektury wzrosła o 28,6%, a tworzyw sztucznych o 23,2%.

Ilość zebranych odpadów metali w 2008 roku wykazała wzrost o 32,1% w stosunku do roku poprzedniego. W 2008 roku zebrano 9,5 tys. ton odpadów metali, przy 7,2 tys. ton w roku 2007. Mimo że

¹⁴Patrz wykresy „Selektywna zbiórka odpadów komunalnych w 2007 i 2008 r. [t]” i „Selektywna zbiórka odpadów komunalnych w 2008 r. [%]”.

ilość zebranych odpadów metali odpowiada małowemu udziałowi wagowemu (1,4%) w ogólnej ilości odpadów zebranych selektywnie z przeznaczeniem na recykling, to istnieją szczególnie istotne przesłanki w poddawaniu tych odpadów recyklingowi (jak zmniejszenie zużycia surowców energetycznych).

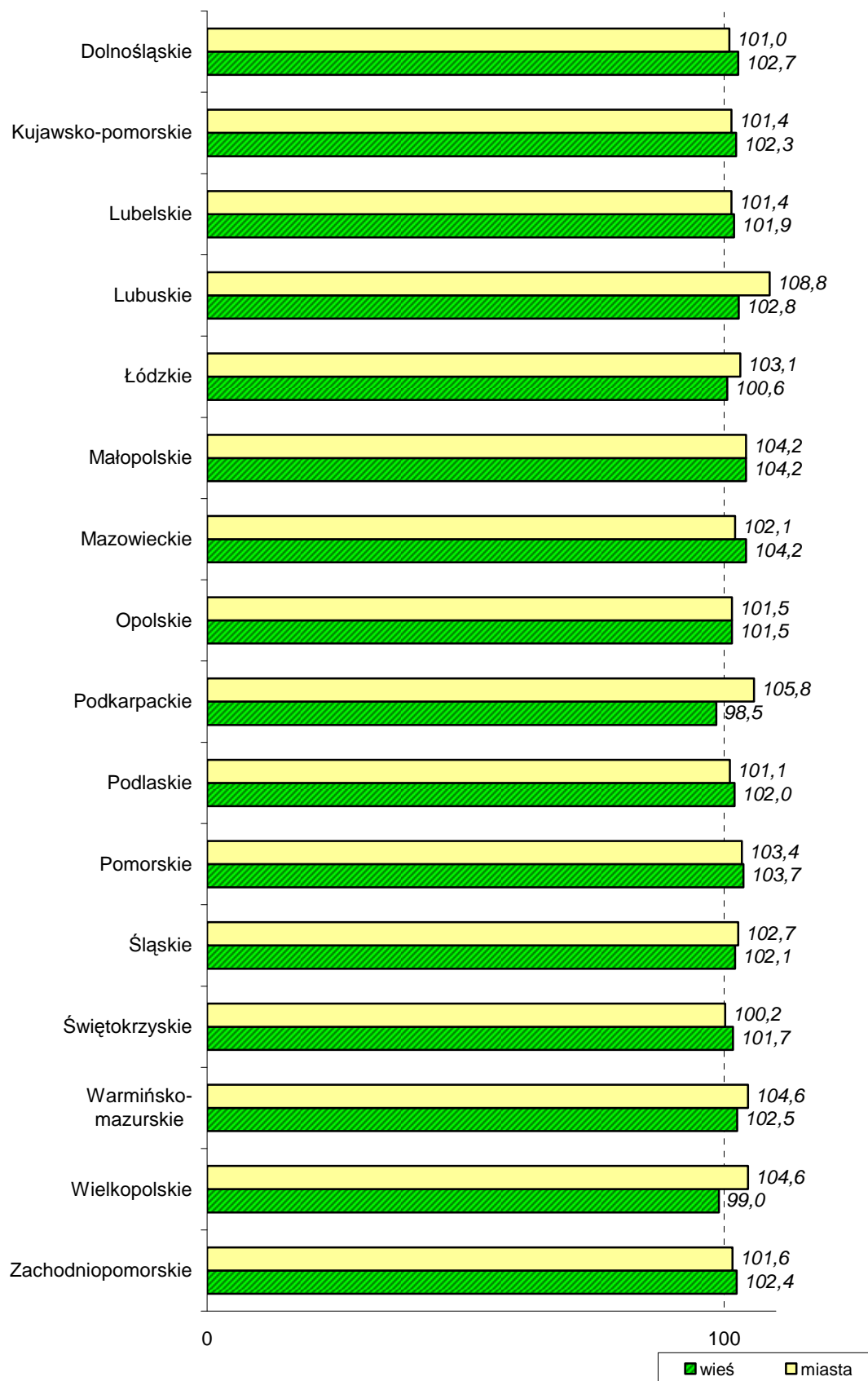
Z uwagi na to, że nie wszystkie obszary zamieszkane są podłączone do sieci kanalizacyjnej, część ścieków odprowadzana jest do systemów przydomowych (zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków). Liczba zbiorników bezodpływowych, w których czasowo składowane są nieczystości ciekłe, spadła z około 2 444 tys. sztuk do 2 440 tys. w roku 2008, przy wzroście liczby przydomowych oczyszczalni ścieków z około 41,9 tys. w 2007 roku do około 60 tys. (o 43,2%).

W roku 2008 zostało zebranych około 23,2 tys. dm^3 nieczystości ciekłych, co stanowi wzrost 18,3% w stosunku do ubiegłego roku. Około 62,8% zebranych nieczystości ciekłych pochodziło z gospodarstw domowych, 28,5% z budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą a pozostałe 8,7% z budynków użyteczności publicznej. W roku 2007 struktura ta przedstawiała się odpowiednio 60%, 30% i 10%. Liczba stacji zlewnych, przyjmujących ścieki od użytkowników zbiorników bezodpływowych wyniosła 2 128 sztuk przy 2 056 w roku poprzednim.

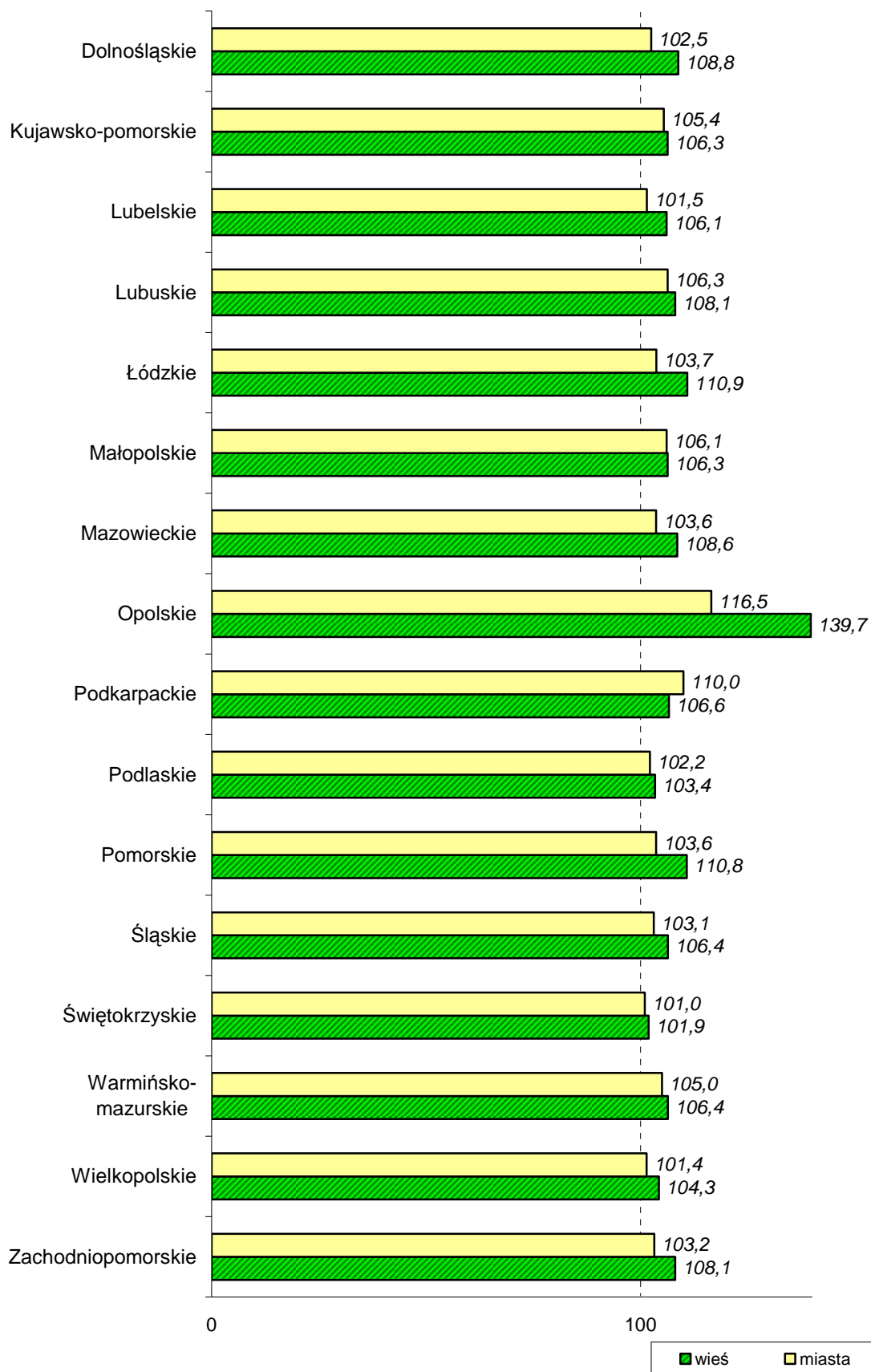
WYKRESY I MAPY

**Dynamika przyrostu sieci wodociągowej
według województw w 2008 r.
[2007=100]**

Wykres 1

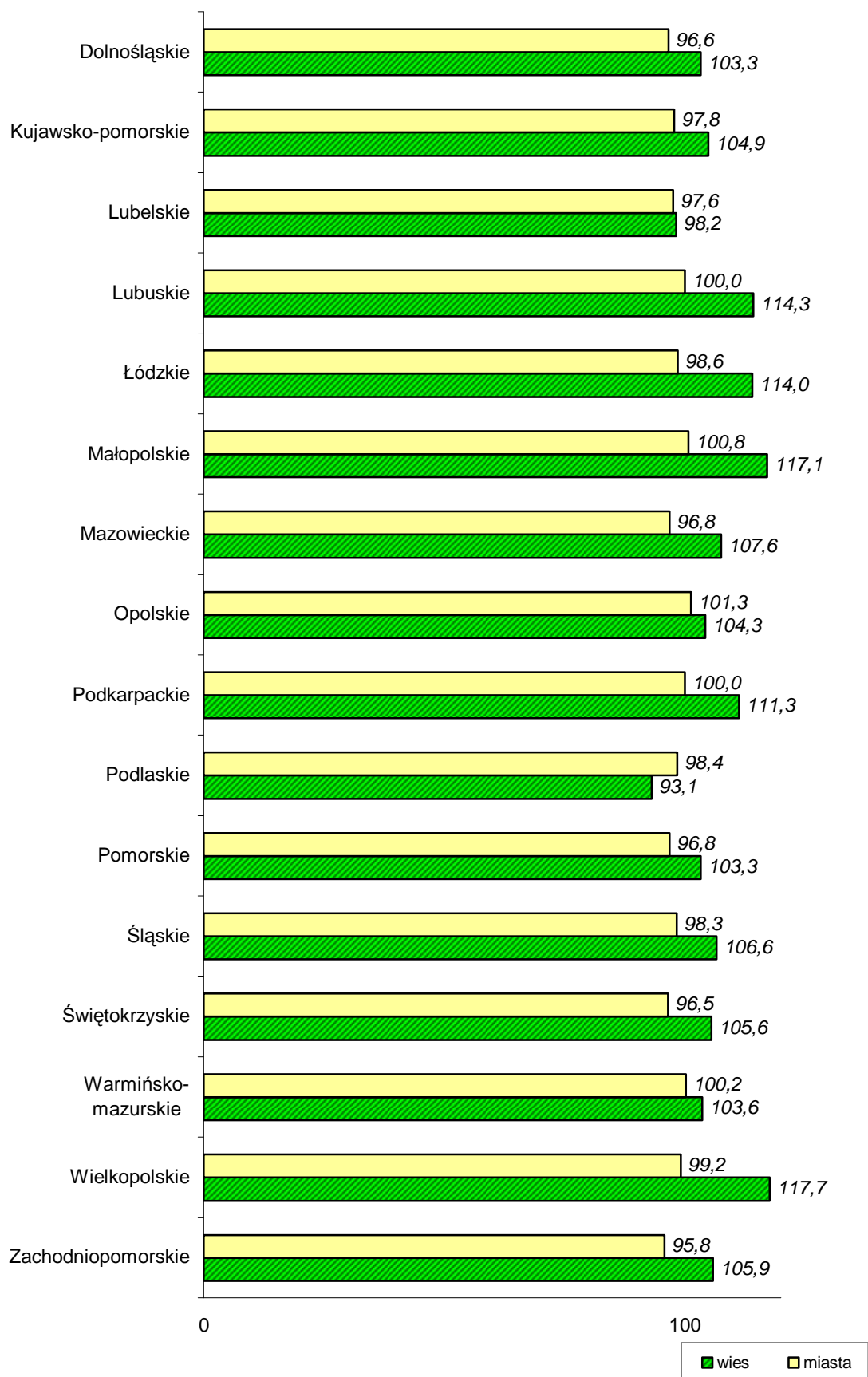

Dynamika przyrostu sieci kanalizacyjnej według województw w 2008 r. Wykres 2
[2007=100]

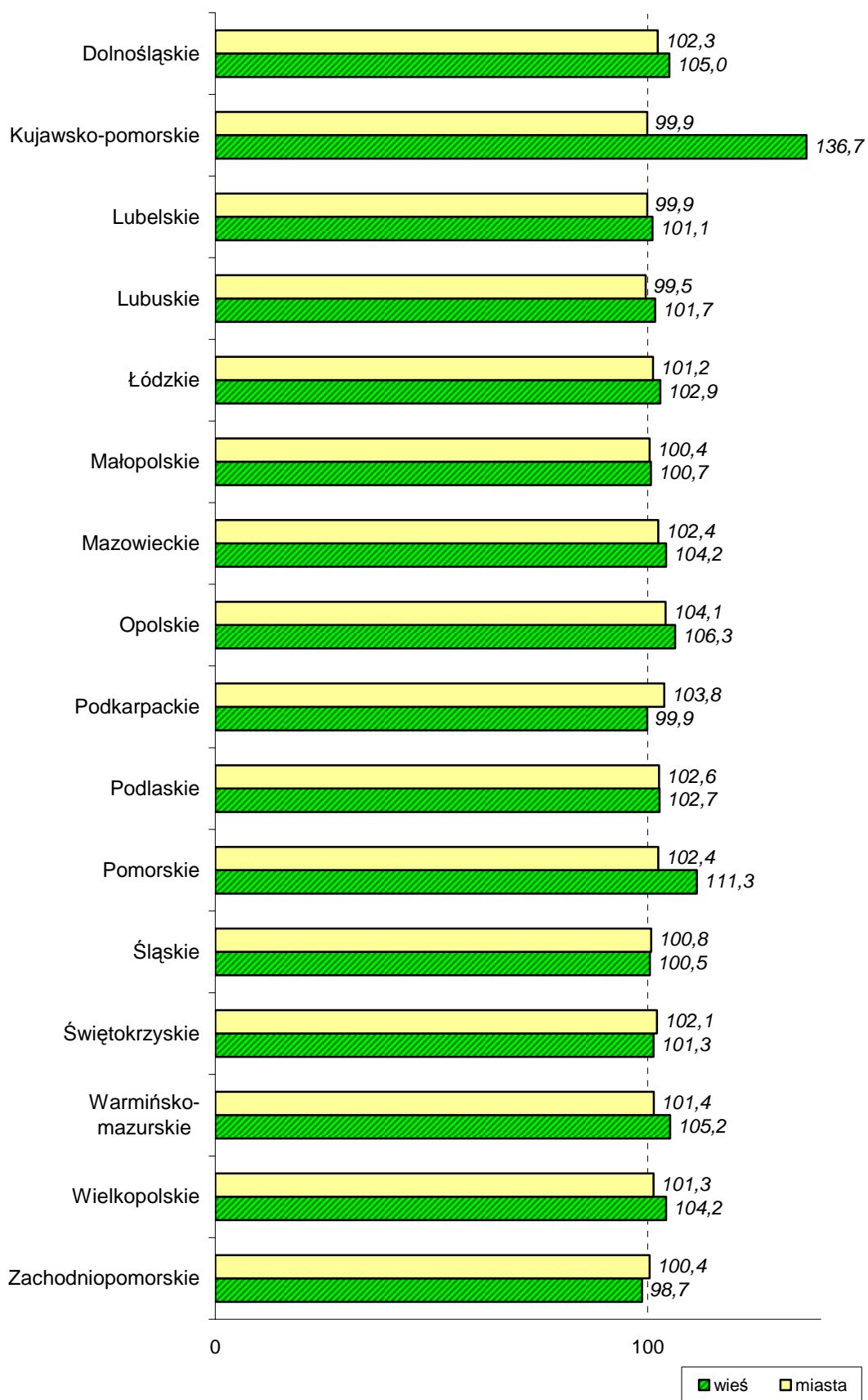
**Dynamika ilości odprowadzonych ścieków
siecią kanalizacyjną
według województw w 2008 r.
[2007=100]**

Wykres 3

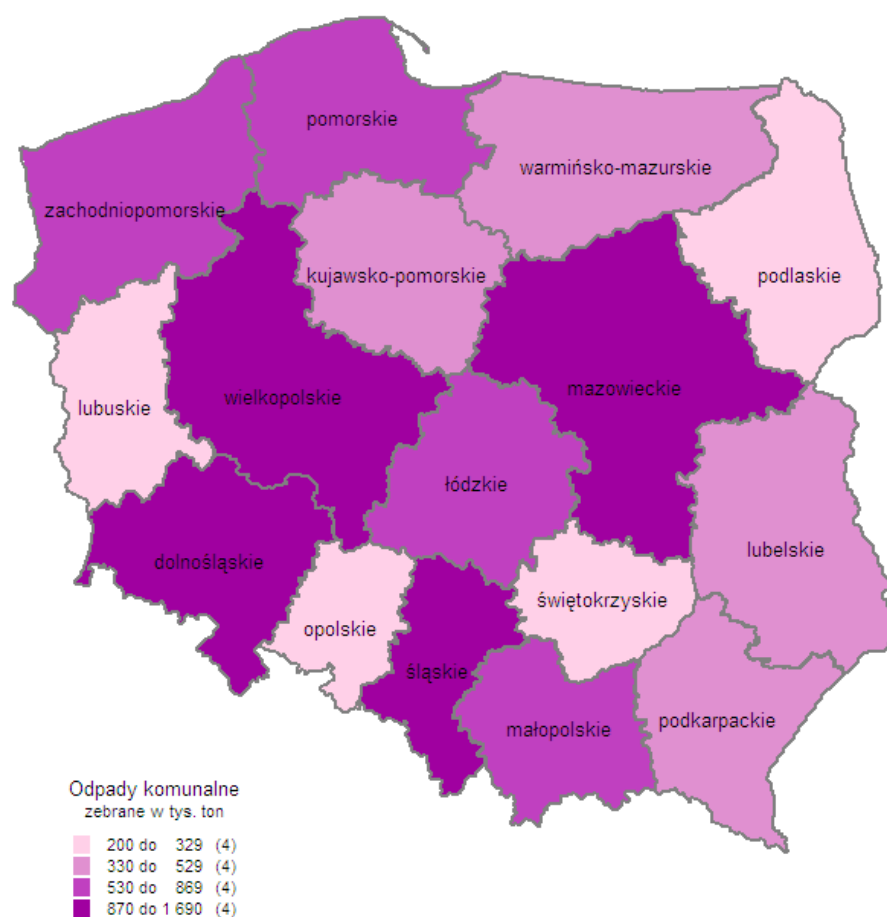

**Dynamika przyrostu sieci gazowej [rozdzielczej]
według województw w 2008 r.
[2007=100]**

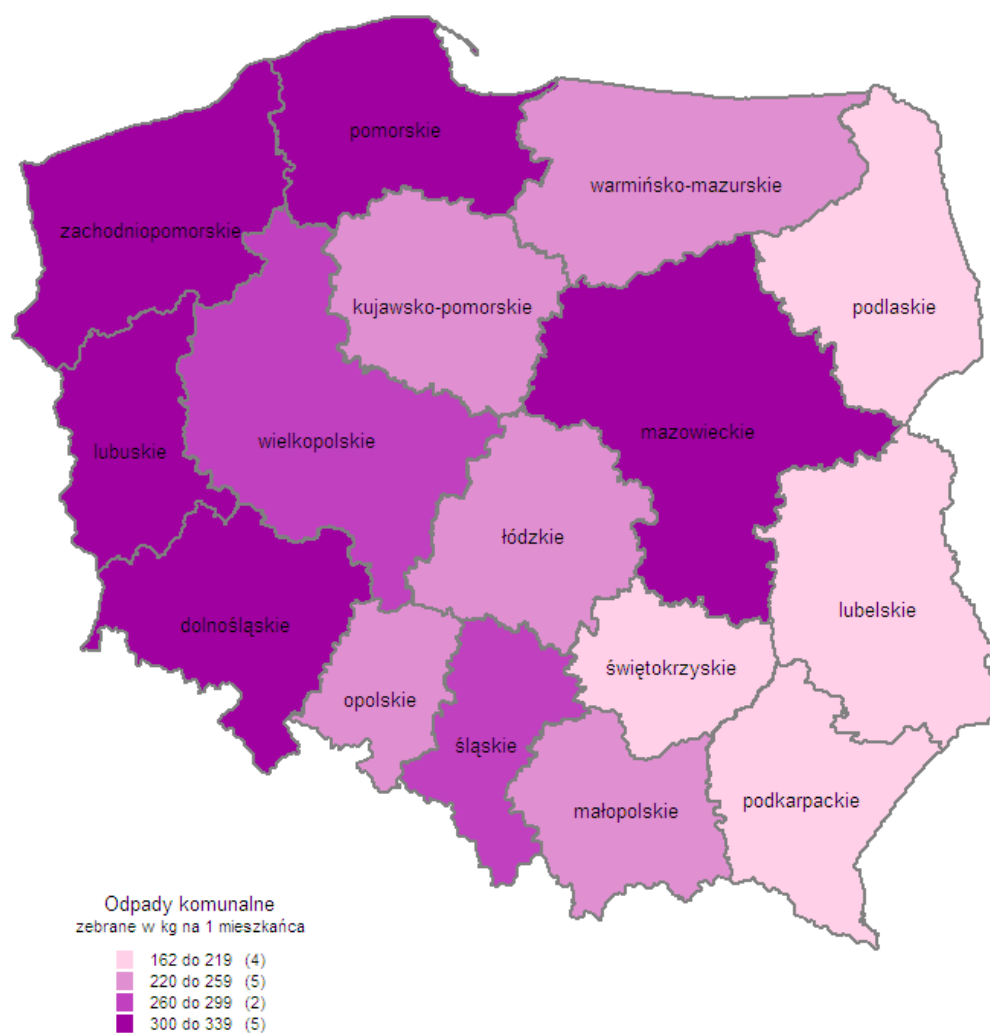
Wykres 4

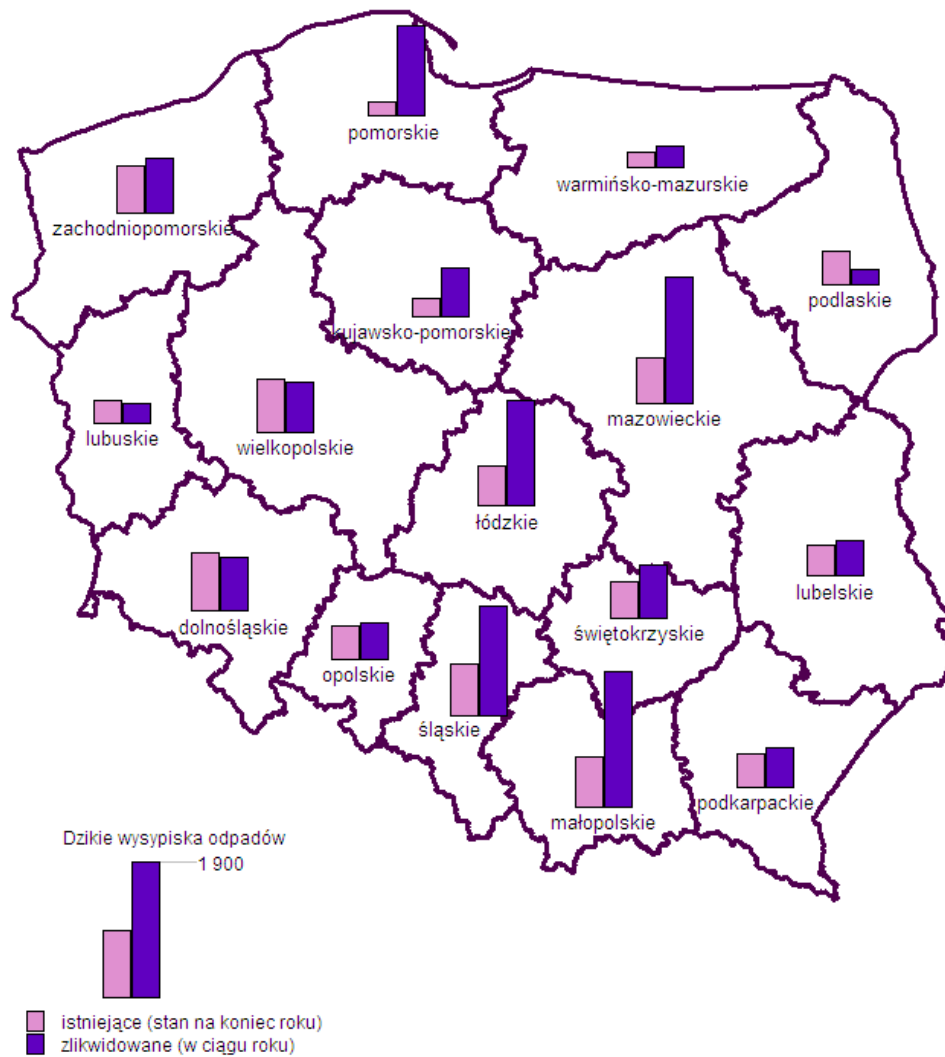
Odpady komunalne zebrane w 2008 r. według województw.

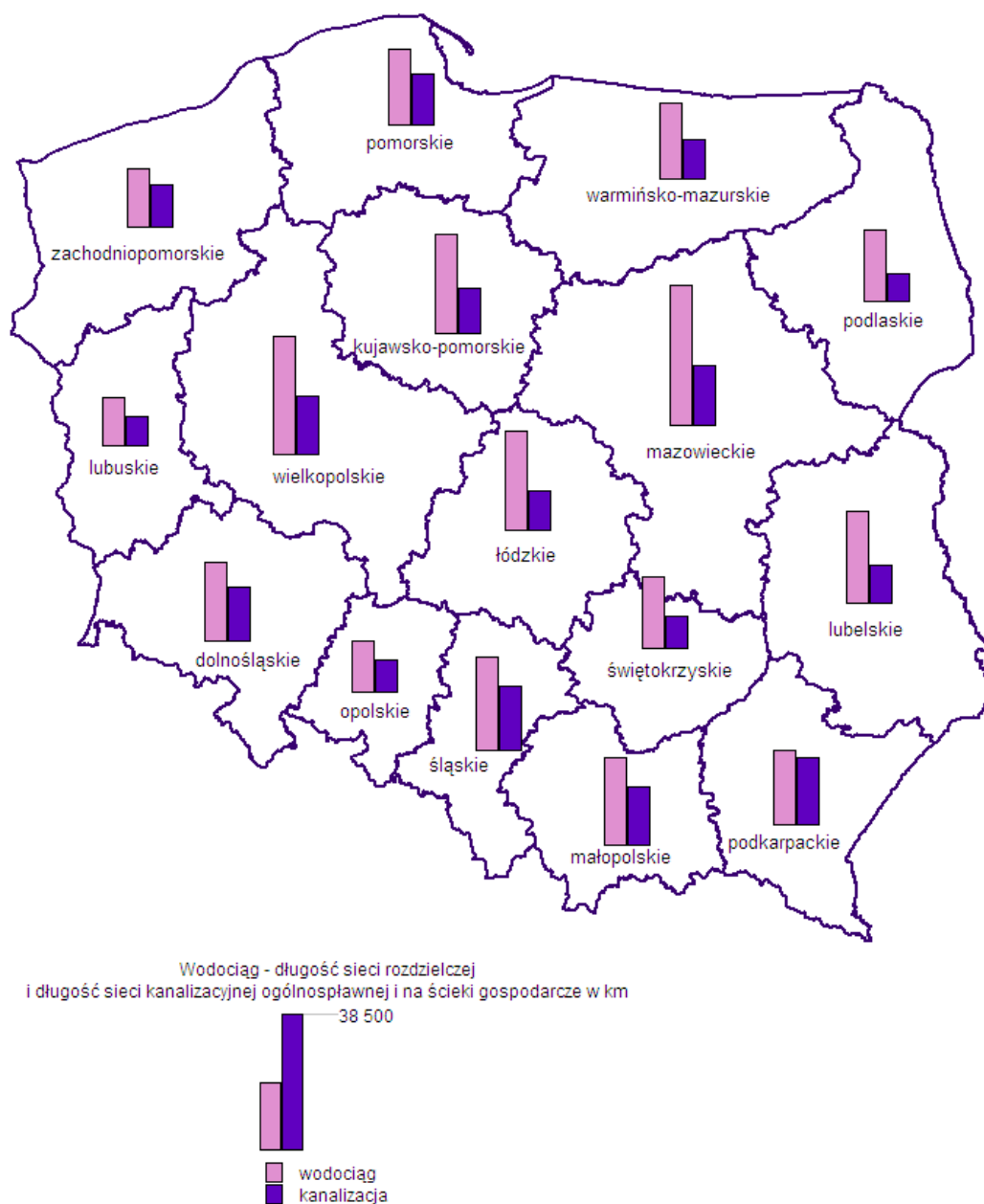
Odpady komunalne zebrane w 2008 r. na 1 mieszkańca

Dzikię wysypiska odpadów w 2008 r.

Urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne według województw w 2008 r.

Sprzedaż energii cieplnej według województw w 2008 r.

